



TUTKIMUSTIEDOTE  
Työpaketit 3 ja 5



# Hoivatyön teknologia-, organisaatio- ja politiikkalähtöiset innovaatiot sekä tekoälyratkaisujen vastuullisuus ja sosiaalinen kestävyys

Pyydämme Teitä osallistumaan tutkimukseen, joka on osa *Hoivatyön tulevaisuus: hoivan kriisin helpottaminen ylhäältä ja alhaalta syntyviä innovaatioita* tutkimalla -hanketta. Jyväskylän yliopisto johtaa tutkimusta liittyen organisatoristen, teknologisten sekä politiikkalähtöisten innovaatioiden vaikutuksiin ja leviämiseen paikalliselta tasolta laajempaan käyttöön. Teknologian tutkimuskeskus VTT:n johdolla tutkimme ja kehitämme hoivatyön tueksi käyttöön otettavien tekoälyratkaisujen eettisyyttä, vastuullisuutta ja sosiaalista kestävyyttä.

## Miksi tutkimus tehdään?

Hoivatyön tulevaisuus (CAREFUTURE) -hankkeen tavoitteena on tutkia hoivan kriisin syitä sekä kriisiä helpottavia ratkaisuja. Osallistuminen tutkimukseen tarjoaa mahdollisuuden tuoda esiin omia kokemuksia ja näkemyksiä hoivaan kytketyistä innovaatioista. Tutkimus auttaa uuden toimintatavan, teknologisen ratkaisun tai toimintapolitiikan tekemistä näkyväksi, mikä voi edistää sen levittämismahdollisuuksia. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista.

10.3.2026

<https://www.ttl.fi/>

Jyväskylän yliopisto | PL 35, 40014 | JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO | puh. 014 260 1211 (vaihde) | Y-tunnus 0245894-7 | [www.jyu.fi](http://www.jyu.fi)

Teknologian tutkimuskeskus, VTT Oy | PL 1000, 02044 | TEKNOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS, VTT OY | puh. 020 722111 (vaihde) | Y-tunnus 2647375-4 | <https://www.vttresearch.com/fi>

Hankkeen tavoitteena on tuottaa tietoa siitä, miten organisaation johtajien aloitteesta rakennetut hoiva-alan innovaatiot toimivat ja voivat edistää hoivatyötä, ja miten tekoälyratkaisuja kehitetään ja käyttöönotetaan mahdollisimman eettisesti ja vastuullisesti. Haastattelemme sekä ratkaisujen kehittäjiä että niitä henkilöitä, keihin uudistus tai ratkaisun käyttö vaikuttaa. Lisäksi tutkimus tuottaa uutta tietoa, jota voidaan hyödyntää innovaatioiden arvioinnissa ja niiden käytännön kehittämisessä hoiva-alan tarpeisiin. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat:

- Selvittää, miten valitut ylhäältä johdetut hoiva-alan innovaatiot vaikuttavat työn sujuvuuteen, tuottavuuteen, levitettävyyteen ja eettiseen kestävyteen.
- Ymmärtää, miten nämä innovaatiot toimivat käytännön hoivatyössä ja johtamisessa, eli millaisia vaikutuksia niillä on arjen työprosesseihin, työnjakoon ja hoivan laatuun.
- Verrata suomalaisia innovaatioita kansainvälisiin esimerkkeihin ja tuottaa tietoa, joka tukee innovaatioiden kehittämistä, käyttöönottoa ja laajempaa hyödyntämistä hoiva-alalla.
- Selvittää, miten tekoälyn eettiset periaatteet ja ohjeet voivat ohjata hoivatyössä hyödynnettävien tekoälyteknologioiden käyttöä, ja miltä ne näyttävät suhteessa hoivatyön ammattietiikkaan sekä muihin eettisyyttä ja vastuullisuutta käsitteleviin hoivatyön periaatteisiin.
- Tunnistaa, millaisia tekoälyn hallinto- ja hallintamekanismeja ja vastuullisen tutkimuksen ja innovoinnin käytäntöjä tarvitaan vastuullisen innovoinnin ja käyttöönoton varmistamiseksi, kun tekoälyjärjestelmiä otetaan käyttöön hoiva- ja hoitotyössä.
- Kehittää käytännön malli, joka tukee hoitotyön ammattilaisia ja teknologiakehittäjiä ennakoivassa eettisten vaikutusten arvioinnissa hoiva- ja hoitotyön aikana.

## Miten tutkimus tehdään?

Haastattelututkimukseen kutsutaan esihenkilöitä ja työntekijöitä, hallintotason johtajia, palvelunsaajia sekä teknologiakehittäjiä, joiden toiminta liittyy Huomisen hoivatyö -innovaatiokilpailussa menestyneiden innovaatioiden suunnitteluun, johtamiseen, kehittämiseen tai hyödyntämiseen. Huomisen hoivatyö -innovaatiokilpailusta on luettavissa lisätietoja: [www.ttl.fi/huomisen-hoivatyo](http://www.ttl.fi/huomisen-hoivatyo).

Lisäksi haastatteluihin kutsutaan laaja-alaisesti (innovaatiokilpailuun liittymättömiä) teknologiakehittäjiä ja -tutkijoita sekä teknologioiden hyödyntäjiä hoiva-alan organisaatioista. Teemme kaikille kohderyhmille tehtäviä haastatteluita sekä organisoimme vain teknologiakehittäjille kohdennettuja ja erikseen sovittuja yhteiskehittämisen työpajoja, joihin osallistuminen on vapaaehtoista. Osallistumisestasi joko yhteen tai useampaan tiedonkeruutapaan sovitaan kansasi tapauskohtaisesti.

### Haastattelut

Kunkin innovaatiokilpailussa menestyneen innovaation osalta haastatellaan 1–5 henkilöä kustakin kohderyhmästä. Haastateltavat ovat tutkimuskohteeksi valittuja ratkaisuja tuntevia, ja hankkeen yhteyshenkilöksi nimetyn tai kollegoidensa tunnistamia. Yksilö- tai ryhmähaastattelut toteutetaan etäyhteydellä (esim. Teams) tai kasvokkain. Haastattelut toteutetaan työajalla tai palvelun saajien osalta heille sopivana ajankohtana. Haastattelut nauhoitetaan tutkimusaineiston analysointia varten. Haastattelua varten on hyvä varata rauhallinen tila. Haastattelujen kesto on noin 60–90 minuuttia. Osallistumisesta pyydetään kirjallinen tai tallennettava suostumus ennen haastattelun aloittamista.

## Työpajat

Työpajoja toteutetaan hankkeen aikana (syksy 2026–syksy 2028) etäyhteydellä (esim. Teams) tai kasvokkain. Työpajoihin kutsutaan hoivateknologioiden kehittäjiä (sekä innovaatiokilpailun innovaattorit ja laajemmin teknologiakehittäjät ja -tutkijat) ja teknologian hyödyntäjiä (hoivapalveluiden tuottajat) edustavia henkilöitä. Työpajoihin voidaan kutsua myös kolmannen sektorin edustajia, kuten kansalaisjärjestöjä ja työntekijäjärjestöjä. Työpajat nauhoitetaan tutkimusaineiston analysointia varten. Työpajojen kesto on noin 2–2,5 tuntia.

Tutkimuksessa yhdistyvät tieteellinen tutkimus ja kehittämistyö. Kehittämisosuus liittyy innovaatioiden jatkokehittämiseen ja levittämiseen hankkeen avulla. Tieteellinen osuus tuottaa uutta tietoa innovaatioista sekä niiden vaikutuksista hoiva-alan käytäntöihin.

## Mitä tietoja kerätään?

Pyydämme haastatteluissa seuraavia henkilötietoja ja epäsuoria tunnistetietoja: nimi, sähköposti (tai muu sinulle sopiva yhteystieto), nimike, ikä, kauanko olet ollut tehtävässä, kauanko olet ollut kyseisessä työpaikassa. Haastatteluissa ja työpajoissa tallennamme henkilön ääntä, mikäli hän antaa tähän luvan.

### Innovaatiokilpailun kautta valitut tapaustutkimukset

Työntekijöiden yksilöhaastatteluissa tarkastellaan innovaatioiden konkreettista hyödyntämistä, hyötyjä ja haittoja, vaikuttavuutta, työn arkisisältöjä, henkisiä ja fyysisiä voimavaroja, käyttöön liittyviä tunteita, kuormitusta, työhön liittyviä suhteita ja vastuuta, hoivasuhteita ja -ihanteita, asiakkaan tilannetta ja haavoittuvuutta sekä yleistä innovatiivisuuteen ja teknologisoitumiseen suhtautumista. Esihenkilöasemassa olevilta kysytään erikseen innovaatioiden vaikutuksista mm. johtamiskäytäntöihin, resursointiin, suhteisiin ja hallintaan.

Organisaatioiden avainhenkilöiden yksilöhaastatteluissa (päättäjät, johtajat, päälliköt) kysytään mm. innovaatioiden vaikutuksista organisaation toimintaan, käytännön toimeenpanosta, organisatorisista jännitteistä, levittämispotentiaalista, vastuullisuudesta sekä haasteista ja niihin liittyvistä valmiuksista.

Palvelunsaajilta, jotka voivat olla hoiva- tai hoitotyön asiakkaita kysytään innovaation konkreettisesta käytöstä, vaikuttavuudesta, hyödyistä, riskeistä ja ongelmista, käyttöön liittyvistä tunteista, avuntarpeista, odottamattomista vaikutuksista, oikeudenmukaisuudesta sekä vaikutuksista hoivan ihanteisiin ja laatuun. Emme kysy palvelun saajilta heidän terveydentilaansa koskevia tietoja. Haastattelut ovat yksilöhaastatteluja.

Innovaatioiden kehittäjien yksilöhaastatteluissa kysytään innovaation konkreettisesta hyödyntämisestä, vaikuttavuudesta, leviämispotentiaalista, odotetuista ja ennakoimattomista vaikutuksista, eettisistä kysymyksistä sekä yleisestä suhtautumisesta teknologisoitumiseen ja tekoälyn käyttöön työssä.

Jos kyseessä oleva innovaatio on tekoälyä hyödyntävä teknologia, voidaan yksilöhaastattelussa tarkastella myös seuraavia teemoja: tekoälyn hyödyntämisen vastuullisuus ja arvot, hyödyntämisen prosessit sekä niihin liittyvät haasteet ja jännitteet. Lisäksi tekoälyteknologioiden osalta voidaan yksilöhaastatteluiden osana kysyä seuraavia: eettisen ennakoinnin toteutuminen, tekoälyratkaisujen sovellettavuus ja yleistettävyyys ja tekoälyteknologioiden synty, kehittyminen, käyttöönotto ja vaikutukset.

## Muut teknologiakehittäjät ja tutkijat

Muilta teknologiakehittäjiltä- ja tutkijoilta (ei innovaatiokilpailuun osallistuneita) kysytään ryhmähaastatteluissa seuraavia teemoja: tekoälyn mahdolliset soveltamistavat eri tavoin kehittyvässä toimintaympäristöissä, tekoälyhoivan vaihtoehtoisista tulevaisuuksista sekä eettisen ennakkoinnin toteutumisesta hoivaan liittyvissä tekoälyratkaisuissa.

## Kuka tekee tutkimuksen?

Tiedonkeruu koskee kahta osatutkimusta niin, että kerättyä aineistoa hyödynnetään kahdessa työpaketissa:

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy johtaa työpakettia 3: Tekoälyratkaisujen vastuullisuus ja sosiaalinen kestävyys. Tämän työpaketin tiedonkeruuseen ja analysointiin osallistuvat Tampereen ammattikorkeakoulu ja Työterveyslaitos. He ovat yhdessä yhteisrekisterinpitäjiä ja omistavat aineiston yhdessä. Työpaketin 3 aineisto säilytetään VTT:n tietoturvalisilla alustoilla, joihin muilla rekisterinpitäjillä on pääsy.

Jyväskylän yliopisto johtaa työpakettia 5: Ylhäältä (organisatoriset, poliittikalähtöiset, teknologiset) syntyvien innovaatioiden tutkimus. Tämän työpaketin tiedonkeruuseen ja analysointiin osallistuvat Tampereen ammattikorkeakoulu ja Työterveyslaitos. He ovat yhdessä yhteisrekisterinpitäjiä ja omistavat aineiston yhdessä. Työpaketin 5 aineisto säilytetään Jyväskylän yliopiston tietoturvalisilla alustoilla, joihin muilla rekisterinpitäjillä on pääsy.

Tutkimus on Suomen Akatemian yhteydessä toimivan strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittama, ja se kuuluu Osaaminen, maahanmuutto ja työvoiman riittävyys, SKILLS-ohjelmaan. Konsortiohanketta johtaa Työterveyslaitos partnereinaan Teknologian tutkimuskeskus VTT, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Jyväskylän Yliopisto ja Tampereen ammattikorkeakoulu.

Hankkeeseen osallistuu laaja innovaatioita tukeva toimijaverkosto, jossa on mukana työntekijäjärjestöjä, päättäjiä, teknologiakehittäjiä, kansalaisjärjestöjä ja oppilaitoksia (ks. hankesivu). He osallistuvat hoiva-alan innovaatiokilpailussa menestyneiden kansalaisten ja työntekijöiden aloitteista syntyneiden innovaatioiden tukemiseen ja levittämiseen. Laaja verkosto eri maiden tutkijoita auttaa tutkijoita myös kartoittamaan hoivan kriisin ratkaisemisen keinoja muissa maissa ja ottamaan niistä oppia.

## Milloin tutkimus tehdään?

Tutkimuksen ensimmäinen rahoituskausi on 1.10.2025–30.9.2028 ja toinen rahoituskausi 1.10.2028–30.9.2031. Haastattelut tehdään syyskuusta 2026 alkaen ja viimeistään vuoden 2027 kuluessa. Työpaketissa 3 kerättyä aineistoa säilytetään Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:ssä ja työpaketissa 5 aineistoa säilytetään Jyväskylän yliopiston suojatuilla palvelimilla. Molempia aineistoja käytetään tieteellisten julkaisujen materiaalina 2033 asti ja aineistoa tullaan vuosina 2026–2034 käyttämään saman aihepiirin väitöskirjatutkimuksissa ja hankkeissa, esimerkiksi STN hanke AIDEMOC - AI for Reinforcing Democracy. Kysyttäessä suostumusta tieteelliseen tutkimukseen osallistumiseen kysytään myös suostumusta mahdolliseen yhteydenottoon liittyen jatkotutkimukseen osallistumiseen. Kaikki aineistot siirretään tutkimuksen päätyttyä Työterveyslaitoksen arkistoon.

Kysyttävää? Ota yhteyttä meihin!



**Sakari Taipale**

Työpaketin 5 (ylhäältä rakentuvat innovaatiot) johtaja  
Jyväskylän yliopisto  
+358 40 072 8852  
etunimi.sukunimi@jyu.fi

**Jaana Leikas**

Työpaketin 3 (tekoälyratkaisujen vastuullisuus ja sosiaalinen kestävyys) johtaja  
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy  
+358 40 750 0211  
jaana.leikas@vtt.fi

Tutustu hankkeeseen osoitteessa: [www.ttl.fi/carefuture](http://www.ttl.fi/carefuture)

## Lisätietoa tutkimukseen osallistumisesta ja tietosuojasta

### Haluatko osallistua vapaaehtoiseen tutkimukseen

Sinua on pyydetty osallistumaan tieteelliseen tutkimukseen nimeltä "Hoivatyön tulevaisuus: Hoivan kriisin helpottaminen ylhäältä ja alhaalta syntyviä innovaatioita tutkimalla, osahankkeisiin 3 ja 5.

Tutkimukseen osallistuminen on sinulle täysin vapaaehtoista ja voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen. Voit myös tutkimuksen aikana milloin tahansa keskeyttää osallistumisen, esimerkiksi jättää haastattelun kesken. Voit myös perua osallistumisesi tutkimukseen, jolloin sinuun ei olla enää yhteydessä.

Jos keskeytät tai perut osallistumisesi tutkimukseen, käytämme siihen asti kerättyä tietoa tutkimuksessa. Jos haluat, että emme käytä tietojasi tutkimuksessa, voit vastustaa henkilötietojesi käsittelyä. Tämä tarkoittaa, että tietojasi ei enää käytetä tutkimuksessa, vaan ne siirretään pysyvästi säilytykseen Työterveyslaitoksen arkistoon. Jo tehtyjä analyyseja ei kuitenkaan pystytä peruuttamaan.

### Henkilötietojen käsittelyperuste ja siihen liittyvät oikeudet

Tässä tutkimuksessa käsitellään henkilötietoja. Käsittelemme henkilötietoja tutkimuksen laatimiseksi ja toteuttamiseksi. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste on yleisen edun mukainen tieteellinen tutkimus.

Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä eli pyytää, että henkilötietojasi ei käytetä tutkimuksessa. Tällöin henkilötiedot siirretään pois tutkimuskäytöstä pysyvästi säilytykseen Työterveyslaitoksen arkistoon. Sinulla on oikeus saada pääsy tietoihin ja tarkastaa itseäsi koskevat henkilötiedot sekä saada tietoista jäljennös. Sinulla on oikeus pyytää tietojen oikaisemista. Sinulla on myös oikeus pyytää käsittelyn rajoittamista. Lisäksi sinulla on oikeus tehdä valitus henkilötietojen käsittelystä tietosuojan valvontaviranomaiselle.

Voimme toteuttaa oikeudet, jos meillä on tarpeeksi sellaista henkilötietoa, josta voimme tunnistaa sinut. Ota yhteyttä Jyväskylän yliopiston tai VTT:n tietosuojavastaaviin, jos haluat käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiasi.

Lisätietoa tietosuojasta:

- Jyväskylän yliopisto: <https://www.jyu.fi/fi/yhteystiedot/tietosuoja-jyvaskylan-yliopistossa>
- Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy: <https://www.vttresearch.com/fi/tietosuoja-ja-saavutettavuus>
- Työterveyslaitos: <https://www.ttl.fi/tietosuoja>
- Tampereen ammattikorkeakoulu: <https://www.tuni.fi/fi/tutkimus/vastuullinen-tiede/tutkimuksen-tietosuoja>

## Tietoja käsitellään turvallisesti

Käsitlemme tietojasi lainmukaisesti, turvallisesti ja luottamuksellisesti. Käytämme aineistoja vain tieteelliseen tutkimukseen. Emme siirrä henkilötietoja EU/ETA-alueen ulkopuolelle. Tästä poikkeuksena voivat olla jotkin IT-palveluntarjoajat, jolloin tietoja voidaan siirtää EU/ETA-alueen ulkopuolelle tietosuoja-asetuksen sallimilla tavoilla.

Käytämme IT-palveluntarjoajia, jotka tarjoavat meille tekniset ratkaisut tietojen käsittelyä varten. Henkilötietoja käsitellään kullekin tiedolle soveltuvassa ja tietoturvalisessä IT-palvelussa. Yhteisrekisterinpitäjillä on sopimukset kunkin IT-palveluntarjoajan kanssa ja henkilötietojen käsittelyn ehtoista ja vaatimuksista on sovittu. Käytämme myös palveluntarjoajia, jotka muuttavat äänitallenteet tekstiksi. Saat halutessasi lisätietoa palveluntarjoajista tutkimuksen vastuuhenkilöltä tai tietosuojavastaavalta.

## Tutkimustulosten raportointi

Teemme aineistosta tieteellisiä julkaisuja ja muita tutkimukseen liittyviä julkaisuja. Voimme antaa raportin työstä tutkimuksen rahoittajalle. Raportoimme tulokset tieteellisissä julkaisuissa siten, että yksittäisiä osallistujia ei ole mahdollista tunnistaa. Emme anna yksittäistä työntekijää koskevia tietoja työnantajalle.

## Aineiston säilytys, luovutukset ja jatkokäyttö

Kansallisarkisto on määrännyt Työterveyslaitoksen tutkimusaineistot henkilötietoineen pysyvästi säilytettäväksi. Tämän vuoksi tutkimuksen päätyttyä säilytämme aineiston ja henkilötiedot pysyvästi Työterveyslaitoksen pitkäaikaissäilytyksessä.

On mahdollista, että aineistoa käytetään myöhemminkin tutkimukseen. Aineistoa voidaan luovuttaa myös muille tutkimusta tekeville tahoille lain sallimilla tavoilla. Jatkokäytöstä informoidaan tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan henkilökohtaisesti, Työterveyslaitoksen verkkosivuilla tai muiden tutkimusta tekevien tahojen kautta. Hankkeen aineistoa voidaan julkaista haastattelujen sisältöä kuvaavassa muodossa hankkeen päätyttyä Suomen yhteiskuntatieteellisessä aineistopankissa (FSD).

## Ota yhteyttä tarvittaessa

Jos sinulla on kysymyksiä tai haluat käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiasi, ota yhteyttä tutkimuksen vastuuhenkilöön tai tietosuojavastaavaan. Mikäli olet osallistunut vain yksilöhaastatteluun, ota yhteys Jyväskylän yliopiston ensisijaiseen yhteyspisteeseen. Mikäli olet osallistunut ryhmähaastatteluun ja/tai työpajaan, ota yhteys Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n ensisijaiseen yhteyspisteeseen. Annamme mielellämme lisätietoja:

**Rekisterinpitäjät**

Jyväskylän yliopisto  
p. 014 2601211  
PL 35  
40014 Jyväskylän  
yliopisto

Teknologian  
tutkimuskeskus, VTT Oy  
p. 020 722111 (vaihde)  
PL1000  
02044 VTT

Tampereen  
ammattikorkeakoulu  
Kuntokatu 3  
33520 Tampere  
p. 0294 5222 (vaihde)

Työterveyslaitos  
p. 030 4741 (vaihde)  
PL 40  
00032 Työterveyslaitos

**Tutkimuksen vastuuhenkilöt**

Sakari Taipale  
Professori, työpaketin 5 johtaja  
sakari.taipale@jyu.fi

Jaana Leikas  
FT, Dos, Johtava tutkija, työpaketin 3  
johtaja  
jaana.leikas@vtt.fi

Arja Halkoaho, TtT, Dos  
Tampereen Ammattikorkeakoulu  
+358 40 660 3307  
etunimi.sukunimi@tuni.fi

Eveliina Saari, FT Dos., johtava tutkija,  
Konsortion johtaja  
p. 030 474 2712  
[eveliina.saari@ttl.fi](mailto:eveliina.saari@ttl.fi)  
PL 40, Topeliuksenkatu 41 B  
00032 Työterveyslaitos

**Tietosuojavastaavat****Rekisteröityjen ensisijainen yhteispiste (TP5) (yksilöhaastattelut)**

Tietosuojavastaava, Seminaarinkatu  
15, C-rakennus, 0014 Jyväskylä  
Sähköposti: [tietosuoja@jyu.fi](mailto:tietosuoja@jyu.fi)  
p. 040 805 3297.  
<https://www.jyu.fi/fi/yhteystiedot/tietosuoja-jyvaskylan-yliopistossa>

**Rekisteröityjen ensisijainen yhteispiste (TP3) (ryhmähaastattelut ja työpajat)**

Tietosuojavastaava, Teknologian  
tutkimuskeskus VTT Oy, Kirjaamo,  
Kivimiehentie 3, 02150 Espoo  
Sähköposti: [tietosuoja@vtt.fi](mailto:tietosuoja@vtt.fi)  
Vaihde p. 020 722 111

Tampereen ammattikorkeakoulu  
Kuntokatu 3  
33520 Tampere  
p. 0294 5222 (vaihde)  
[tietosuoja.tamk@tuni.fi](mailto:tietosuoja.tamk@tuni.fi)  
<https://www.tuni.fi/fi/tutkimus/vastuulinen-tiede/tutkimuksen-tietosuoja>

Työterveyslaitos  
[tsv@ttl.fi](mailto:tsv@ttl.fi)  
PL 40, 00032 Työterveyslaitos  
p. 030 474 2429  
<https://www.ttl.fi/tietosuoja>  
<https://www.ttl.fi/tietosuoja/tieteellisten-tutkimusten-ja-kehittamishankkeiden-rekisterien-tietosuoja>